

ከሰሜን "አልሚ" ሁሊጋኖች እንጠንቅቅ ነው የተባለው!!

በእስፖርት ዓለም ሁሊጋኖቻቸው የሚታወቀው በባዛንቲያን ዘመን ከ 532 አካባቢ ጀምሮ ቢሆንም፣ በተለይ በምዕራብ አውሮፓ የተስፋፋው በሃምሳዎቹና በስባዎቹ ውስጥ እንደነበር ታሪክ ያረጋግጣል። ይህ በአፍሪካና በአውሮፕላንቱ በስፋት የሚታወቅ ከእግር ኳስ ግጥሚያ ጋር የተያያዘ፣ ጥቂት ወር በሎች እንደ ብዙሃኑ እስፖርት አፍቃሪ፣ እራሳቸውን የሚቆጥሩና፣ ሳይሆኑም አስመስለው በመደባለቅ፣ ከፍተኛ የውድመትና ሕገ ወጥ ተግባር የሚካሄድበት ስብስብ ነው።

በመሠረቱ የሚወዱትን ቡድን ደግፎ የክለቡ ትጉህ አባልም ይሁን ተራ ደጋፊ ተኩሮ፣ ከቁሳቁስ እስከ የምራል ድጋፍ መስጠት፣ መለያ ዓርማውንና መሃልያውን በመልበስ ማበረታት፣ የድሉን-ደስታም ሆነ የሽንፈቱን-ሃዘን መካፈል፣ የጫወታውን ሕግና የዳኛውን ውሳኔ እስከከበሩና እና እስከ ተቀበሉ ድረስ ከሁሊጋኖቻቸው ጋር ምንም ግንኙነት ስለሌለው ጤናማ የእስፖርት አፍቃሪናትን ነው የሚያሳየው።

የእስፖርት ሁሊጋኖቻቸው ከላይ ከጠቀስኩት የተለየ ነው። ሁሉም ሁሊጋኖች ብዙ የሚያመሳሰላቸው ባሕሪያት ቢኖሩም፣ ሁሉንም በአንድ ቅርጫት ውስጥ ላለመከተት፣ የታዘብኩትን ሁለት መሠረታዊ ልዩነቶቻቸውን ለማሳየት እሞክራለሁ።

የመጀመሪያዎቹ ሁሊጋኖች ዋናው ግባቸው፣ የሚደግፉት ቡድን ምንም አይነት መንገድ ተጠቅሞ እንዲያሸንፍ ነው። የቡድኖቻቸው ሽንፈት በራሳቸው ላይ እንደደረሰ ጥቃት አድርገው ስለሚወስዱት የዳኛውን ውሳኔ የመስመር አራጋቢውን ምስክርነት አይቀበሉም። በቡድን ስለሆነ የሚያስቡትና የሚመሩት፣ ለደረሰባቸው ችግራት ማካካሻ ቢችሉ በኅብረት ኳሱ ሜዳ ገብተው አሸናፊውን ቡድንና ዳኛውን ከመደብደብ አይመለሱም። ይህ ካቃታቸው ብስጭታቸውን ለማብረድ በመንገዳቸው ላይ የሚገጥማቸውን ኅብረትና መንገደኛ ላይ በቡድን ጉዳት በማድረስ 'ያካካሉ'። ወይም ከተቃራኒው ቡድን ደጋፊዎች ጋር ቀጠሮ ይዘው ቡጢ በመግጠም፣ በኳስ ሜዳ ያጡትን ዕድል ለማካካስ ይደባደባሉ። ብዙዎቹ ስለሚፈሩና ትንሽ የተረፈቻቸው 'ጎሊና' እንዳትቆረቆራቸው በገፍ አልኮልና፣ የሚያጃጅል ዕፅ ለመደፋፈር ይወስዳሉ።

ሁለተኛዎቹ ሁሊጋኖች ዋናው ግባቸው ዝርፊያና ሌብነት ነው። ለዚህ ዓላማቸው ቀውሱንና ግር ግሩን በጣም ይፈልጉታል። ከእውነተኛቹ የእስፖርት አፍቃሪዎች በላይ ኳስ ሜዳ ሄደው ይጮሃሉ፣ ያዳምቃሉ። የተቃራኒውን ደጋፊ ይሰድባሉ፣ ሊደባደቡ ይጋበዛሉ። አንባጓሩ እንዲፈጠር ክብሪት የሚጭሩ፣ ቡድኑን ወደ ግጭት የሚገፋፉ ዋናዎቹ እነዚህ ሁለተኛዎቹ ናቸው። ለዚህ ሁሉ ዋናው ምክንያታቸው ቀውሱን ተጠቅመው ሱቅ ስብረው ለመዝረፍና፣ ተራ የሌብነት ተግባር ለመፈጸም ነው። እነዚህ በበጎች መሃል የተደበቁ ተኩሳዎች ቀውሱን እረብሻው በበዛ ቁጥር፣ በእነእሱ ላይ ትኩረት ስለማይኖር ዝርፊያቸውን በቀላሉ እያከናወኑ፣ በብዙሃን የእስፖርት ደጋፊ ስም ወንጀል ይፈጽማሉ።

ሁለቱ ክፍሎች የሚመሳሰሉበት መንገድ፣ የጨዋታውን ሕግ እና የዳኛውን ውሳኔ ባለመቀበል ነው። ሁሉም እንደሚያውቀው፣ በዛሬው የሰለጠነ ዓለማችን እንኳን የእግር ኳስ እስፖርት ጨዋታ ቀርቶ፣ ቡጢና ጦርነት እንኳን ዓለም አቀፋዊ ስምምነት የተደረሰበት የራሱ ሕግ አለው። የባክስና፣ የካራቲ፣ ድብድብ ግጥሚያ ስለሆነ የተፎካካሪውን ጆሮ ክስ ማሸነፍ የጨዋታው ሕግ አይፈቀድም። ለቡድኑ ሽንፈትን አስከትሎ፣ ከእድሜ ልክ ጨዋታ ያሰርዛል። በክለቡ ላይ ከፍተኛ የገንዘብ ቅጣት ያስከትላል። የጦርነትም እንደዚሁ በውጊያ መሃል በሚደረግ ጊዜያዊ የተኩስ አቁም ስምምነትን መጣስ ዓለም አቀፋዊ ውግዘት ብቻ ሳይሆን፣ የኢኮኖሚ ማዕቀብ ቅጣትን እንደሚያከትል ይታወቃል።

ልክ እንደ እስፖርት ሜዳው፣ በአገዛዙም ይሁን በተቃዋሚው ሰፈር የጨዋታውን ሕግ መረዳት የሚቻላቸውና አውቀውም መቀበል የማይፈልጉ አሉ። ያልገባቸውን ትተን፣ በተለይ እነዚህ ገብቷቸው ነገር ግን መቀበል የማይፈልጉ ጮሌ የፖለቲካ ሁሊጋኖች፣ ዋነኛ የተደበቀ ዓላማቸው ወደ ፖለቲካው ሰፈር ተጠግተው፣ ሐገር ወዳድ መስለውና አዘንግተው፣ ዘርፈው አምታተው ለመክበር ነው። ሐገር፣ ሕዝብ፣ እድገት፣ ልማት፣ ምርጫ... ወዘተ ለሸፋን እንጂ የሚጠቀሙበት ከልባቸው አያምኑበትም። ልክ እንደ ሁለተኛዎቹ የእስፖርት ሁሊጋኖች፣ ግጭት፣ እረብሻ፣ ግር ግር መኖር፣ ታዛቢ እነሱ ላይ እንዳይተኩር ስለሚረዱ፣ ቀውሱን ማያያዝና ማቀጣጠል ተመሳሳይ ባህሪያቸው ነው። በሬ መንታ ወለደ አይነት የሃሰት ወሬ መንዛት ልዩ የተካኑበት ስልት ነው። ያልገባቸውን የዋህ ሐገር ወዳጆችን በመቀሰቀስና ከጎናቸው በማሰለፍ በራሳቸው ላይ የሚያንገብጠውን የፍርሃት ድብብ አጠገባቸው ያለት እንዲጋሩት ጠልፈ ያስገባቸዋል። ያልተባለውን ተባላችሁ በማለት በቡድኖቻቸው ውስጥ ሽብር ፈጥረው፣ ትርምሱ ሲጋጋል በነሱ ስር ሊደበቁ ይጥራሉ። የማኅበራሰባችን ኅብረት በተዳከመበትና፣ ትንሽ ተከፋፍለን ክፍተት በሚፈጠርበት ወቅት እቅዳቸውን ለማከናወን የተመቻቸ ሁኔታ ስለሚፈጥሩላቸው፣ ይህንን ሁኔታ ለማምጣት መጀመሪያ አንድ ጎራ መርጠው ወገኖቻችንን ለመከፋፈል ተግተው ይሰራሉ፣ ወይም ያ እስከሚመጣ አድፍጠው ይጠብቃሉ። ሁኔታው እስከመቻችላቸው ጮክ ብለው በሕዝብ ስም እየማሉና እየተገዙ የተመልካችንና አዳማጭን ቀልብ ለመሳብ ይጥራሉ።

የትም ስፍራ 'ግንባር ቀደም ሆነው' ልታይ ልታይ ያበዛሉ። ከዚያ ሁሉ ቲያትር ጀርባ ግን የራሳቸው የተደበቀ በሌብነት የመክበር አጀንዳ አስቀምጠው ነው። ገንዘብ ገንዘብ የሸተታቸው አካባቢ የሚያነፈጉት። ይሉኝታ፣ ርህራሄ፣ ምን ያስከትልብኛል ብሎ የሚያስብ የማመዛዘኛ እዕምሮ የላቸውም። ጥቅም ከተገኘ ያመሹበት አያድሩም፣ ያደሩበት አያመሹም። በእርግጥ እንደዚህ እንዲያምታቱ በተደጋጋሚ ሲያታልሉን፣ እንኳን ደህና በሰላም መጣችሁ እያልን፣ ዋንጫ አሸንፈውልን እንደተመለሱ በእቅፍ አበባ እጃችንን ዘግተን ሁሌ ለምንቀበልናቸው፣ የኛም ስህተት አለበት።

ትላንት በተቃዋሚው ጎራ፣ ስንት የተከበሩና አንቱ የተባሉ የፖለቲካ ድርጅት መሪዎችን ሲያጅቡና ሲያጃጅሉ የነበሩ፣ ስንቱን መኳንንት ከእንቅፋቸው እያስቀሰቀሱ፣ ሱሪ እንኳን ማጥለቂያ ጊዜ ሳይሰጡ ከፕሮጃማቸው በጥያቄ እያጃጃሉ እንዳላንበዛብበዙ፣ ከወዲያ ወዲህ ስንት ጊዜ አክሮባት እየሰሩ ሲገለባበጡ እንዳልቆዩ፣ በርግጥ ታዛቢ ብቻ ሳንሆን ብዙዎች አጃቢዎቻችን ነበርን። 'የዛሬን ችግር ይሸፍኑልን እንጂ' ትላንት የት ሆነው ምን ይሉ ነበር? ዛሬስ እኛን ላለመከዳታቸው ምን ዋስትና አለን?' ብለን ላለመጠየቅ፣ ለራሳችን ቃል የገባን ይመስላል። የእውነት መቀየራቸውን ገና እራሳቸው እንኳን ሳያጣጥሙት፣ እኛ ልናረጋግጥላቸው እንሽቀዳደማለን። የሚመዘኑት በሚሰሩት ተግባር ሳይሆን፣ በምላሳቸው ጥንካሬና፣ በሚያጃጅሉን ቧልት ነው። ቁም ነገር ከመወያየት ይልቅ፣ ለመደበርያ ስድብ፣ ብሽሽቅና ስሜታዊ በሆኑ ነገሮች ዙርያ ክፍል ሞልተው ሲያጃጅሉን እንደ ከሰል ምድጃ ከበን እየሞቅንናቸውና እያሟሟቅን መፋዘዝን የመረጥን እኛም ጭምር ነን።

እንደ እነዚህ አይነት ወሰኖችን እያወቁ እንደ መናጆ የሚጠቀሙባቸው አንዳንድ የተቃዋሚዎች ድርጅቶችም ሆኑ አገዛዙ፣ ለጊዜው ፡፡ትርፍ ያተረፉባቸው፡፡ ይመስላቸውል እንጂ፤ ዓመል ነውና፤ ነገ የተሻለ ሲያገኙ ወይም፤ የወጡት ዕቅድ ሳይሳካ ቢቀር፤ ከማንም በላይ ጠላት ሆነውና ከተቃራኒው ጋር እንደገና ተሰልፈው ከኋላ የሚተኩሱባቸው እነዚህ ከሃይማኖት ናቸው፡፡ አክሮባቲስቶችን የሚያስገብቱ የመገለባበጥ ችሎታቸውን እያየን እንዳላየ ሆነን ከመገለፍ የፈያድነው ነገር ስለሌለ የራሳችንንም የሃላፊነት ድርሻ መቀበል ይኖርብናል፡፡ እንደ የኳስ ሜዳዎቹ ሁሉ ጋኖች ሁሉ፤ ፡፡የፖለቲካ ጨውታን ሕግ፡፡ መረዳት ከመቻላቸውም በላይ፤ ለሆዳቸው ሲሉ ስለማይቀበሉ፤ በዚህም ሂደት ውስጥ በመቀላቀል የሚፈጠሩት ውዥን-በርና፤ የሚያደርሱት ጥፋት ትግሉን ከማዳከምና ውዥን-በር ከመንዛት ያለፈ ምንም የረባ የሚፍይዱት ነገር የለም፡፡

እነዚህ በፖለቲካ፣ በልማት፣ በእምነትና በእስፖርት... ወዘተ አካባቢ እያደቡ፤ ለበጎ ነገር በሚደረግ እንቅስቃሴ ውስጥ፤ ከሃቅኞቹ ጋር ተመሳሳሪው፤ ዘርፈውና አጭብርብረው በሕዝብ ንብረት ሊከብሩ፤ በግልጽ ካለፈ ተግባራቸው የሚታወቁ ወሰኖችን ማጋለጥና፤ ማስጠንቀቂያ ወገናዊ ግዴታ ነው፡፡ እነዚህ ዘራፊዎችም ሆኑ ማንነታቸውን አውቀው ሊጠቀሙባቸው ብቻ የፈለጉ ክፍሎ፤ እንደዚህ አይነት የማስጠንቀቂያ ደውል መስማት እቅዳቸውን ስለሚያበላሽባቸው፤ ይህ ወደ ወገኖቻችን ጆሮ እንዳይደርስ፤ ከበሮ እየደለቁ፤ ነጋሪት እየሰሙና ጡናን ለየጉ አብዮራው እስከሚጨስ ማንኛውንም ምክንያት እያቀረቡ ለማከላከል እንደሚጥሩ ግልጽ ነው፡፡ ይህንን የመሳሰለ ጉዳዮችን በተመለከተ፤ ሰዎችን በመረጃ ላይ የተደገፈ አስተያየት ለማቅረብ፤ ካለውትርፍ የተለያዩ የፖለቲካ ክፍሎችንና፤ ድንገ-ገዳችን ስከታተል ነበር፡፡

ይህንን ዳሰሳዎችን የሚያውቅ አንድ ወዳጅ፤ በቅርቡ በአንድ የፖለቲካ የውይይት ክፍል ይካሄድ የነበረውን ውይይት እንድሰማ በጣም ገርሞት እየሳቀ ስልክ ይደውልልኝና ገብቼ ሳዳምጥ፤ እንደ አጋጣሚ ተናጋሪውን በደንብ የሚያውቀኝና የማውቀው ሰው ነበር፡፡ ይህ ሰው የውሸት ውድድር ቢዘጋጅ ቢያንስ ከሚኖርበት ከተማ አንደኛ ይወጣል ብዬ ሁሌ እውራረዳለሁ እያልኩኝ እቀልድ ነበር፡፡ አሁን ግን የእውነት እየሆነ የመጣ መሰለኝ፡፡ ክፍሉ የፕሬስ ማብራሪያ ሊሰጥ እንደቀረበ ትልቅ ባለስልጣንና፤ መግለጫውን ለመስማት ከበው እንደሚጠብቁት ዜና የጠማቸው ጋዜጠኞችን መስሏል፡፡ እስከሚጀምር፤ ገብቷል፤ ሊቀርብ ነው፡፡ እየተባለ እንደባለስልጣኖቹ ትንሽ አስጠብቆና ደጅ አስጠንቶ ነበር ወደ መናገርያው የቀረበው፡፡ ግለሰቡ ብቻውን ፡፡ሰዎችን በማስፈራራትና፤ በማጭበርበር ተጠርጥሮ፡፡ እንደተከሰሰ በስፋት ቢታወቅም፤ ይህንኑ ከራሱ አንደበት ጭምር ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ዘርዘሮ ነግሮ፤ በሁለተኛ ዙር ሲመጣ የመጀመሪያውን አረቦቶች ይሁን እያስታውሱም ብሎ እንጂ፤ የሚታደምበት ክፍል ጨምሮ ከነአባላቱ በአሸባሪነት እንደተከሰሱ ሲሞሽ አዳምጭዋለሁ፡፡ በጣም የገረመኝ በክፍሉ ውስጥ የነበረው ታዳሚ፤ አዝነውለት ይሁን አምነውት እንጂ እንደተሳሳተ ሊነግረው ወይም ሊጠይቀው እንኳን የሞከረ አንድም ሰው አልነበረም፡፡ ደጋግሞ የተናገረው ፡፡የከሰሱኝን አውቃቸዋለሁ፤ እነዚህ ሥራፊቶች በጠረታና በመንግሥት ገንዘብ የሚኖሩ ናቸው፡፡ ሲል፤ አንድ ጎበዝ ታዛቢ ብቻ፤ እንደዛ ማለት ጥሩ እንዳልሆነ፤ ብዙ በዚህ አይነት እየተዳደሩ ቤተሰባቸውን በሥነ ሥርዓት የሚከባከቡና ሐገራቸውን የሚወዱ ሰዎች ስላሉ ብዙ ሰው ታስቆይማለሁ፡፡ ብሎ ሲወቅሰው ከሰማሁት ታዳሚ በስተቀር ማንም ስህተቱን ሊነግረው የሞከረ አልነበረም፡፡ በእርግጥ አብዛኛው ታዳሚ በዝምታ እያዳመጠ መታዘብን የመረጠ ሲመስል፤ የቴክስት ጦርነቱ፤ በተለያዩ ቀለማት ያሸበረቁ፤ እስጥ እገባዎች ከሁለት አቅጣጫዎች ይሰነዘሩ ነበር፡፡

ጭፍን ደጋፊዎች ወይም የሚነግራቸውን በሙሉ እንደወረደ ተቀብለው የሚያምኑት መሰሉኝ፤ ተናጋሪው ጉንፋን ቢጤ ይዘት ስለነበር መሰለኝ፤ በተደጋጋሚ በሳለና ባስጠሰው ቁጥር አበባ ሲበትኑለት፤ ባዲሱ የፖለቲካ ባህል ፡፡ይማርህ፡፡ ማለት ይሆናል ብዬ አሰብኩና፤ ቦኋላ የሰውዬውን ጸባይ ሳስታውስ፤ ምናልባት ፡፡እውነት ሲናገር ነው፤ ሰው የሚያስነጥሰው፡፡ የሚለውን አባባል በሚያምኑበት ሰዎች ላይ እየሰራ ይሆን ብዬ አሰብኩኝ፡፡ ይህ ግለሰብ እንዴት እንደሚሞሽና እንደሚያጋንን ከጥቂት ዓመታት በፊት እራሴ ላይ ካደረገው ሙከራ ባሻገር፤ በሌሎች ሰዎች ላይ ያደርግ የነበረውን የማምታታት ተግባር ከራሱ አንደበት ጭምር ስለሰማሁ፤ አመሉ እላዩ ላይ ደርቆበት ዛሬም ምንም እንዳልተቀየረ ነበር የተረዳሁት፡፡

(ስለሱ የማውቀውን እዚህ ለመዘርዘር ቦታው ስላልሆነና ፍላጎቱም ስለሌለኝ፤ በተጨማሪም፤ እዛው ክፍል ውስጥ ከራሱ አንደበት የሰማሁት ዜና እውነት ከሆነ? በሕግ የተያዙ ጉዳዮች ስላሉበት፤ ይህን ላለማደናቀፍና፤ ቤተሰቡን እዚህ ማጥ ውስጥ ላለመገተት፤ ስሙንና ዝርዝር ጉዳዮች ውስጥ ከመግባት እቆጠባለሁ)

ይህ ሰው ከጥቂት ዓመታት በፊት ወደ ተቃዋሚ ድርጅቶችን ተጠግቶ፤ የአውሮፓ ተወካይ ነኝ ፡፡አገዛዙን እቃወማለሁ፡፡ በማለት በሰማቸው ለስልክ፤ በእስር ለተጎዱ ቤተሰቦች፤ ለተቸገሩወዘተ እያለ ገንዘብ ሲሰበሰብና ካለደረሰኝ ሲቀበል ሳይ ያዘንኩት በሱ ሳይሆን፤ በሱ ላይ እምነታቸውን ጥለውና አስጥለው ታዳሚውን ለማዘረፍ በወኩሉት ላይ ነበር፡፡ ለነገሩ የገንዘቡ ቅጣት እኔንም ቢደረሰኝ፤ አጋጠውና ኳኩለው አስቀምጠውት ለነበሩት በወቅቱ ቅሬታዬን ከማስተላለፍ አልባዘንኩም፡፡

ሰዎች በሂደት ከሰህተታቸው እንደሚማሩና እንደሚቀየሩ በመሠረቱ አምናለሁ፡፡ ነገር ግን ይህ ንድፈ ሃሳብ ሁሉም ላይ አይሰራም፡፡ ከማይሰራባቸው ሰዎች አንዱ ደግሞ ይህ ግለሰብ ነው፡፡ ምክንያቱም ስህተቱን መደጋገሙ ብቻ ሳይሆን በሚያጭበረብረው ሥራና በሚጎዳቸው ሰዎች እንዴት እየሳቀ እንደሚደሰት በማየቴ ነው፡፡ ጥቅም ካመጣ ዘመድ፤ ወዳጅ፤ ጓደኛ ብሎ ጣጣ ነግሮ ብሎ አያውቅም፡፡ ዕቅዱን ወይም ጥቅሙን የሚያደናቅፍበት ከመሰለው፤ እነዚህ እንደ ምሁርና ፖለቲከኛ የሚያስመስልባቸው ጭምብሉ ይገፈፍና፤ እውነተኛ እራሱን ሆኖ፤ ካፋ የሚያወጣቸው አስቃቂ ቃላት፤ እንኳን እዚህ ላይ ልገልጸው ላሰበው ይሰቀጥተኛል፡፡ በቅንጅት ውስጥ አብራው መስሏት ትላፋ በነበረች ሴት እህት ላይ፤ ገብንዘቡን አጭብርብሮኛል ብቻ ስላለችው፤ ያን ሁሉ ታዛቢ ሳይፈራ አጸያፊ ቋንቋ ሲጠቀም፤ አጠገቡ ያሉት ፡፡ነግ በኔ፡፡ ብለው ሲጠነቀቁ በተገባ፤ አሜሪካዎቹ አበባ ሲበትኑለት፤ አንድ ኅሊና ያላት እህት ብቻ ነበረች ፡፡ካሁን ቦኋላ አጸያፊ ቃል አትጠቀም!!፡፡ ብላ በድፍረት የቀረበች፡፡ እኔም አድናቆቴን ለማሳየት ቢያንስ አበባ በትኝላታለሁ፡፡

ያለፉትን ዓመታት እንተወውና በቅርቡ የሰማሁትን አንድ ታሪክ አሳዛኝ ታሪክ ነግራለሁ ልለፍ፡፡ ሰውዬው አሁን የያዘውን ዙር፤ የማምታታት ተግባሩን የጀመረው ገና ከባለሥልጣናት ጋር መተዋወቅ ሲጀምር ነው፡፡ ከውጭ ጉዳይ ሚኒስቴሩ እስከ የጠቅላይ ሚኒስትሩ አማካሪ ሁሉም በእጅ ናቸው፡፡ ስልክና አድራሻቸው ያለኝ የቅርብ ወዳጆቼና የፊስ ቡክ ጓደኞቼ ናቸው ብሎ ሲያወራና ሲያስወራ፤ ለቀጣዩ እቅዱ እየተመቻቸ እንደነበር ግልጽ ነው፡፡ መጀመሪያ በሚኖርበት ሐገር የሚቀርባቸውን አንዳንድ ቱጃር ወዳጆቹ ዘንድ ከሐገር ውስጥ በሰው እያስደወለና፤ ከባለሥልጣን እንደተደወለ በማስመስል ፡፡ትርፍ ቦታ...ወዘተ እንደነበሮት አላስመዘገብም፡፡ ለ...ያለተከፈለ ውዝፍ ያልተስተካከለና ያልተጣራ

ጉዳይ አለባችሁ ...ወዘተ። የሚል አስደንጋጭ ዜና እንዲሰሙ ያስደርጋል። ሐገር ውስጥ አንዳንድን በቢሮክራሲው ችግር የደረሰባቸው እንደሚደውሉለትና ጉዳያቸውን ተከታትሎ እንዲያስፈጽም እንደሚለምኑት ስለ አንዳንድ ጉዳዮች በሰላሙ ጊዜ ያጫወቱትን ስለሚያውቅ።

ልክ እንደሚጠብቀው ባለስልጣኖች ያውቃል ብለው እነዚህ የዋሆች ይደውሉለትና፣ የሚወጣ የሚወርድበትን ወጪና በእጅ የሚባለውንም ጨማምረው ችግራቸውን “በወዳጆቹ” በኩል እንዲያቃልሏቸው ያላቸውን ያራግፉለታል። በሁለት ስልክ በመጠቀም፣ ከባለሥልጣን ጋር እንደሚነጋገር፣ የሚታወቁ ሰዎችን ስም ጮክ ብሎ እየጠራና ስለ ጉዳዩን የሚያውራ እንደሆነ እያስመሰለ በሌላ ስልክ ለባለጉዳዩ እያሰማ ጉዳያቸውን እንደሚያስፈጽም አስመስሎ ይጫወትባቸዋል። ግለሰቡን ካራቆተ በኋላ፣ እንዲህ አይነት ጀብዱ ለሚያዳኝቁለት፣ “ይሄውላችሁ ይህንን ፋራ ይሄንን ያህልበላሁት” ብሎ እንደ ትልቅ ጀብዱ ሊያሳፍረው የሚገባውን ተግባር እይተኩራራ፣ እስከሚያለቅስ ድረስ እየሳቀ መልሶ የረዱትን ሰዎች ያፈክባቸውል። ይህ አይነት የማታለል ዘዴ ድሮ ሐገር ቤት ውስጥ በፖሊስና እርምጃው ጋዜጣ “ቁጭ በሉ” በሚባል ስያሜ የሚታወቁ አታላቶች፣ የብዙ የዋህ ሰዎችን ንብረት የሚዘርፉበት መንገድ እንደነበር አንብቤያለሁ። አንድ ጤነኛ አዕምሮ ያለው ሰው፣ ስንት የሥራ ዕድል ያለበት ሃብታም አውሮፓ ሐገር እየኖረ ምንም ቢኖረው በጉልበቱ ስርቶ መኖር ሲችል በዚህ አይነት ለመክበር መሞከር ምን አይነት ሞራል ይሁን ሞራ እንዳለው አልገባኝም።

ከዚያም እርቆ ሄዶ “ዲያስፖራ ተቃዋሚ ነን እያሉ ሐገር ውስጥ የሚገኙትን ሕንጻ አይተናል፣ ሊስቱ በእጃችን ገብቷል አናርፍ ካሉ?...ወዘተ” አይነት ዛቻ፣ የአገዛዙን ቀልብ ለመሰብሰብ ውለታ ለማስመዘገብ እንኳን ቢሆን? ይህንን ቃላት መርጦ ለማስፈራርያነት መጠቀም መጀመር፣ ነገ በዚህ መንገድ ደግሞ እያስፈራራ “ቢዝነስ” ሊሰራበት? ማመቻቸት መሆኑ ግልጽ ነው። ይህ በፖለቲካ ሽፋን የሚካሄድ የውንብድና አካሄድ እደግፈዋለሁ የሚለውን ስርዓት እንኳን አይጠቅምም። በዚህ አይነት ከሚገኝ የፖለቲካ ጥቅም አደጋው ነው የሚያመክነው። እንዲያውም የተገላቢጦሽ አገዛዙን ይበልጥ ሕዝብ እንዲጠላውና በጠላትነት እንዲመለከተው ነው የሚያግዘው።

እሱ ለታዳሚዎቹ ሊያሳምን ይሞክር እንደነበረው፣ ማንም የማመዘን ህሊና ያለው የሐገርን እድገትና የወገንን ምቹት የሚጠላ የለም። ሰዎች ሐገራቸው ስለገቡና ንብረታቸውን ለወገናቸውና ለራሳቸው ስለረዱ ወያኔ የሚላቸው በፍጹም እንደሌለ እራሱም ያውቀዋል። ነገር ግን እንደዚህ አይነት አይን ያወጣ ወሽትና ቅጥ ያጣ ድፍረት ይዞ መቅረብ ታዳሚውንም ከመናቅ የመጣ ይመስለኛል። እንደዚህ አይነት ነገ የሐገርንና ሕዝብን ጥቅም ለጎዳ የሚችሉ ግለሰቦች፣ ከየትኛውም አቅጣጫ ይሁን የሚመጡት፣ ለእንደዚህ አይነት ዝርፊያ ምንተፋ ሲያከብክቡ፣ እንዳላየና እንዳልሰማ ሆኖ ማለፍ ተገቢ ሆኖ አላገኘሁትም።

ይህ የፖ. ሁሊጋን እንዴት አድርጎ ሁለት መቶ አካባቢ የሚጠጉ ያዳሚዎችንና፣ ከአምስትና ስድስት በማይበልጡ ንቁ ተሳታፊዎች መሃል ተገኝቶ በድፍረት እየዋሸ ክፍሉን የራሱን ፍርሃት መከላከያ ለማድረግ ሲሞክር አስተውያለሁ። ከጭፍን የወያኔ ደጋፊዎች ጋር በመደጋገፍ ብዙሃኑን ከጎሳ ለማሰለፍ እየሞከረ ለመከላከያ ሊጠቀምባቸው ብቻ ሳይሆን እንደገና ቀውሱን ሊከብርበት በጥቂት አጃቢዎቹ ቅስቀሳ፣ “ለጠበቃ” በሚል ሰብብ ግራ ከገባቸው ታዳሚዎች ኪስ፣ ለሁለተኛ ዙር ገንዘብ አሰባስቦ ሊመነትፍ ሲያመቻቻቸው አዳምጫለሁ። በራሱ ላይ የመጣውን ችግር፣ ክፍሉ ከታዳሚዎቹ በሕግ እንደተከሰሱ አድርጎ ደረቅ ውሸት ሲሞሽ ብቻ ሳይሆን፣ ክፍሉንም ሆነ እራሱ በፍጹም ሊሆን በማይችል “በአሸባሪነት” ክስ እንደተመሥረተባቸው ሲሞሽ ሳዳምጥ፣ ያዘንኩት ይህ ውሸት መሆኑን አውቀው የፖለቲካ ትርፍ ለመሸመት ያሟሙቁለት ለነበሩት ሳይሆን፣ እውነት መስሏቸው ስጋት በውስጣቸው ነዘቶ ለፈሩት ነበር።

ማንም ሰው ግዲታውን ጠንቅቆ እስከተረዳ ድረስ፣ የሚፈልገውን የመሆንም ሆነ የመምረጥ መብት እንዳለው ማወቅ እጅግ በጣም መሠረታዊ እውነታ ነው። ከሐገሩ ርቆ የሚኖረው ዜጋ፣ እራሱንና ወገኑን የሚረዳበት መንገድ በግልም ይሁን በቡድን በመሰባሰብ የመርዳትና ከጎሳ የመቆም መብት ብቻ ሳይሆን የሞራል ግዴታም አለበት። ይህ ማለት ግን ትላንት በማምታታትና በማጭበርበር ታሪካቸው እስከዛሬ አብረን እየኖርን በምናውቃቸው ደላላ ቁማርተኞችና የፖለቲካ ሁሊጋኖች፣ ወገኖቻችንን በስማቸው ሊነግዱባቸውና ሊያዘርፏቸው ሲያስፈልጉ እያዩ ዝም ማለት አይደለም። ሊጊዜያዊ የፖለቲካ መተቀሚያ ሊጠቀሙባቸው የሚፈልጓቸው ሰዎች ካሉ እንደዚህ በጓሮ በር የሕዝብን ገንዘብ ማባከን ሳይሆን ደሞዝ በግልጽ ከፍለው ያስሯቸው።

ቢያንስ የጨዋታውን ሕግ እንዲያውቁና ሥነ-ሥርዓት እንዲማሩና መጀመርያ ያሰልጥኛቸው። ትላንት በየባቡር ጣቢያውና መንገድ ዳር ትናንሽ ነገር ሲያጭበረብሩ ኖረው ነው፣ አድገው እዚህ የደረሱት። ነገ ደግሞ ከፍ ብለው ዕድሉን ቢያገኙ እንኳን ሐገሪቷን እናንተን ያሰለፋቸውን ጭምር ከመሸጥ አይመለሱም። ከላይ እንደገለጽኩት ወያኔን መደገፍም ሆነ መቃወም መብት ነው። እንዲገነባ የምንፈልገውም ሥርዓተ-ማኅበርም በሁሉም አቅጣጫ በልዩነቶቻችን ተከባብረን፣ ፍትህና ሰላም ሰፍኖ በጋራ እኩል የምንኖርበትን ሐገር ለመገንባት ነው። እውነተኛ ነጻና ያልተጭበረበረ የሕዝብ ምርጫ ተደርጎ ወያኔን ቢመረጥ ማንም የሕዝብን ውሳኔ ለመቀበል ችግር የለበትም። ነገር ግን ነገ ለዛ አይነት ዕድል ገና ስላልታደደን ነው እንደ እነዚህ አይነት ሰዎችን አሰለፎ ሚዛን ለመድፋት እየተሞከረ ያለው። ይህንን አደጋ ለመቃወምና ለመከላከል የመብት ጉዳይ ብቻ ሳይሆን የሞራል ግዴታም አለብን።

ኢትዮጵያ እንድታድግና እንድትበለጽግ የማይፈልግ፣ የአባይ ግድብ ቀርቶ እያንዳንዱ ወንዞቻን ለጥቅም እንዳይውሉ የማይመኝ የተቃዋሚ ድርጅቶችም ሆኑ ጤናማ ግለሰብ ይህን የሚቃወም የሐገሪቷ ዜጋ ይኖራል ብዬ አላምንም። ከአገዛዙና ደጋፊዎቻቸው አንደበት ከምንሰማው በስተቀር እንደዛ ወጥቶ ተቃውሞ የተሰለፈም ሆነ በጽሁፍ አውጥተው አላስነበቡም። ነገር ግን ልማት ለፖለቲካ መጠቀሚያ አይደለም፣ ከልማት ጎን የዜጎቻችን ዲሞክራሲያዊ መብት ይከበር ነው እየተጠየቀ ያለው። ይህንን ጤናማ ጥያቄ ገልብጦ፣ የሕዝብ መብት አይገደብ ካላችሁ፣ አባይ አይገደብ ማለታችሁ ነው። ዜጎቻችንን በወስላቶች አታዘርፉ የምትሉ፣ የሕዝብ የልማት እድገት የምትቃወሙ ናችሁ፣ ብለው ያልተባለውን ቀይሮ ማቅረብ አይን ያወጣ ቅጥፈት ነው።

በፖለቲካ አቋማቸው እንኳን ባንደግፋቸው የአንድን ሐገር ባንዲራ ከፊታቸው አስቀምጠው፣ የሰንት ሐገር መሪዎችን እየተቀበሉ ከሚያስተናግዱ የአንድን ሐገር መሪ፣ የሰፊር ቁጭ በሉ ወስላቶችን፣ በየቀኑ የማጭበርበር ታሪካቸውን የአገዛዙ ደጋፊዎች እንኳን ጠንቅቀው የሚያውቋቸውን ቺስታዎች፣ እንደ ንዋይ አፍሳሽና አልሚ አድርጎ በማቅረብ ቲያትር መስራት ሕዝብን መናቅ ስለሆነ፣ እንደ አንድ ሐገር ዜጋ ይህንን ማየት ያሳፍራል። ተመልካችን መናቅ ብቻ ሳይሆን፣ እራሳቸው የመረጧቸውንም የሐገር መሪ ዝቅ አድርጎና አስደርጎ ማስቀመጥ ነው። ምናልባት

ለማስተላለፍ የተፈለገው መልዕክት “እኛ ከፈለግን ከመንገድ አንስተን ቤተመንግስት እናስገባለን፤ አሊያም እንደ ታምራት ላይኔ ከዙፋን አውርደን ሲጋራ እንጠሮጠሽ ማስገባት መቻላችንን እንድታውቁ” የሚል ካልሆነ? ወይም እውነትም እንደሚባለው አገዛዙ የሰው ችግር ከሌለበት? በስተቀር ለፖለቲካ ፍጆታ ተብሎ እንደዚህ ቅጥ ያጣ ማጭበርበር እንኳን የውጭ ተመልካችን፤ በራስም ደጋፊ ጭምር መገመት ያስከትላል። ሁሉም የማሰቢያ አዕምሮዎቻቸው ደንዘል እስካልተባለ፤ በፍርሃት ለጊዜው እራሳቸውን ይደብቁ እንጂ የትም ሰፈር የሚታዘቡና፤ የማመዛዘኛ ህሊና ያላቸው ሰዎች አሉ።

ላለፉት ብዙ ዓመታት እንዳላለፍነው ተመክሮ ከሆነ፤ የየትኛውንም የፖለቲካ መስመር የሚደግፍ፤ እራሱንም ይሁን ዘመዶቹን ለመርዳት በሚያደርገው ጥረት፤ ለፖለቲካ ቁማርና ሐገርን ለሚጎዳ ተግባር እስካልተጠቀመበት ድረስ፤ ሳንነጋገርም ቢሆን “በመግባባት” ሁሉም በራሱ መንገድ ወገኑን እየራዳ ይደጋገፍ ነበር እንጂ፤ ዛሬ ዳር ዳር እንደሚባለው አይነት መጨካከንና አልነበረም። ሐገር ውስጥ ባለው የኑሮ ውድነት የሚሰቃዩ ወገኖቻችን የተሻለ ሕይወት ከሚኖረው የዲያስፖራው ማኅበረ ሰብ የሚላከው ማንኛውም ዓይነት ዕርዳታ ይጠቅማቸዋል። በድንክዬ አስተሳሰብ ተገድቦ ይህንን መደናቀፍ ምን ማለት እንደሆነ ለማብራራት ቃላት ያጥረኛል። ቀንና ለሊት እንቅልፍ አጥተው ከባድ ሥራ እየሰሩ፤ እጃቸው እግር እስከሚመስል ያጠራቀሙትን ትንሽ ጥሪት፤ ሲደክሙ ለጠራታቸው የቋጠሯትን፤ ለራሳቸውም ይሁን ለቤተሰቦቻቸው የገነቡትን፤ “እኔ የምደግፈውን ከተቃወምክ? በዚህ እመጣብላለሁ” ብሎ ማስፈራራት፤ ይህንን ማፍያዊ አካሄድ ተቀብሎ ደግሞ ማስተጋባት ድንቅርና ብቻ ሳይሆን ወንጀል ነው። በምድራዊም ይሁን በሰማየ ያስጠቃል።

እንደዚህ አይነት አካሄድ እንዲጀመር መንገድ መስጠት ሁሉም ቤት ችግር ስላለ የሚጎዳው ሁሉንም ወገን ሲሆን፤ የማይፈለገውን ቀዳዳ በር ከፍቶ “የሚያነቃው” ሌላውን አካል ነው። ዋሽቶና ተደብቆ የተቸገረን መርዳትና ማዳን ሊመሰገን ይገባዋል እንጂ ዋጋው የተገባቢጦሽ ሊሆን አይገባም። በዚህም መንገድ የወያኔን አገዛዝ እናስነብታለን ብሎ የሚገምት ካለ ስህተት ነው።

በዚህ “መግባባትም” ነው የዲያስፖራው ኅብረተ-ሰብ በውስጡ የተለያየ አመለካከት ቢኖረውም ፣ በሚያካሂደው የፖለቲካ ትግል፤ የሐገርና የወገን ጥቅም እንዳይጎዳ በጥንቃቄ ይዞ እያቻቻለ ነበር እስካሁን የቆየው። በግል ፍላጎትና በሐገር ጉዳይ፤ ለጊዜያዊ ቅራቅንቦ ፍጆታና በዘለቄታዊ የወገን ጥቅም መሃል ልዩነቱን በመገንዘብ ነገሮችን አመዛዝኖ ማለፍ እንደ ፍርሃት ወይም አለማወቅ መቆጠር የለበትም። ይህንን እንደ ፍርሃትና እንዳለማወቅ የሚቆጥሩ ካሉ፤ ነገሮችን የመረዳትና የማመዛዘን ችግር ያለባቸው ይመስሉኛል። እነዚህ ደግሞ “የጨዋታን ሕግ” ስለማያከብሩና በነሱ ምክንያት በሚደርሰው የመልስ ምት፤ አስጠግቶ ያስለፋቸውንም ቡድን ሽንፈቱን ስለሚያጣድፉለት፤ በየትኛውም ሚዛን ቢመዘን፤ ይህ አካሄድ ላጭር ጊዜ ግር ግር ካልሆነ፤ በረዥሙ ለማየት ከተፈለገ ከጥቅሙ ጉዳቱ ያመዘናል። በሁሉም ወገን እንደዚህ አይነት ጨዋታ አበላሽቶን፤ ከተቻለ ሕጉንና ደንቡን አስተምሮ በደንብ ገርቶ ማስልጠን። ይህ የማይቻል ከሆነ? እነሱን አስወግዶ በሌላ ጤናማ ተጫዋች መቀየር ብልህነት ይመስለኛል። ምናልባት ሌሎቹ ውድ ናቸው እንደ እነዚህ እርካሽ አናገኝም ካልተባለ በስተቀር። እሱም አይነት ክርክር ቢመጣ፤ ውድና የተሻለ እቃ ይበልጥ ገንዘብ ያስወጣ እንጂ፤ በቀላሉ ከሚሰባበር ቅራቅንቦ “በተሻለ የረዥም ጊዜ ግልጋሎት ይሰጣል”።

በተረፈ ይህንን አይነት በውጭ ሐገር በምንገኝ መኅበረሰባችን ላይ እየተጀመረ ያለውን አደገኛ አካሄድ፤ ዋጋ ቢያስከፍልም፤ ተባብሮ መግታትና፤ እንዳይቀጥል መከላከል በማንኛውም ሰፈር ያለ ወገኑንና ሐገሩን የሚወድ ዜጋ ሃላፊነት ነው። ለግል ጥቅም ተብሎ እንደዚህ አይነት አይን ያወጣ ወገንን አደጋ ላይ የሚጥል አካሄድ ባስቸኳይ፤ ተቆጥተንም ይሁን አስቆጥተን ማስቆም አለብን። የኮሚኒቲ መሪዎች፤ የተቃዋሚ የፖለቲካ ድርጅቶችና ማንም ሃገሩን የሚወድ ዜጋ እንደዚህ አይነት አካሄድ “ሳይቃጠል በቅጠል” ብለው የማኅበረሰቡን የጋራ ችግር በጋራ መርዳትና ቶሎ ለመክበር ከተጣደፉ የቀን ጅቦች አደጋ መከላከል ያስፈልጋል። ምናልባት “መስበር” ለጊዜው አስፈላጊ ባይሆንም፤ ቢያንስ ህመሙ ሌላውን እንዴት እንደሚያሳምሙ እንዲሰማቸውና ከእንደዚህ አይነት አፍራሽ የዘረፉና የማስፈራራት ተግባር እንዲታቀቡ ማስጠንቀቅ ያስፈልጋል። እምቢኝ አሻፈረን ብለው ካልተመለሱ ችግሩ እራሳቸው ላይ እንደሚብስ ማሳየት የሁሉም ተግባር ሊሆን ይገባዋል። እንደዚህ አይነት ግለሰቦች ገንዘብንና ሥልጣንን እንጂ ለማንም ተአሚነት ስለሌላቸውና፤ ለሁሉም ሰፈር ለመጣፈጥ ስለሚፈልጉ፤ ቀን የሰሩትን ማታ ለተቃራኒው እያሾላኩ እንደሚነግዱበት አረጋግጥላችኋለሁ። ይህ ለሁላችንም የጋራ ሃላፊነት መሆን ሲገባው፤ የማኅበራዊ ግንኙነታቸውንና የግል እቅዶቻቸውን እንዳያበላሽባቸው፤ ወይም ጉዳዩ እነሱን እንደማይመለከታቸውና ምንም ነገር እንዳልተፈጠረ አድርገው፤ ጥግ ጥጉን ወተት እንደሰረቀች ድመት የሚያደቡትም የጊዜ ጉዳይ እንጂ ነገ የናጉትም ችግር ነው ልንላቸው ይገባል። አጥገባችን ሆነው በጠራራ ፀሐይ ወገኖቻችንን የሚያስፈራሩትን ማስቆም ሳንችል፤ በሺዎች ማይል እርቆ የሚኖረውን ሕዝብ ነጻ እናወጣለን ማለት ቅዠት ነው። ሕግ ባለበት ነጻ ሐገር ተቀምጣችሁ፤ በአንድ በኩል እኮሌ ችግር አደረሰብን፤ አስፈራራን፤ አጭበረን፤ ገንዘብ ቀማን፤ እያላችሁ፤ በጋሮ በር እሮሮ የምታሰሙና በሌላ በኩል፤ ሐገር ውስጥ ባለሥልጣኖች ስለሚያውቅ ይጎዳናል፤ ንብረታችንን ያስወርሱብናል እያላችሁ የምትሰጡ መጀመርያ እራሳችሁን ከፍርሃት አንፁ። በረዥሙ የቃኛችሁ እንደዚህ እንድታሰቡና እንድትፈሩ ነው። ይሳሱ እንጂ በየትም ስፍራ ለፍትህ የቆሙ ሰዎች እንዳሉ አትርሱ። ተዋርደናልና፤ ይህንን ብንናገር ሰው ይስቅብናል፤ እነ እኮሌን ያስደስታል ...ወዘተ ብላችሁ በራሳችሁ ውስጥ ለመደበቅ አትፍጠሩ። አትርሱ!! የራሳችሁን ተመክሮ ማካፈል አጥፊውን እጁንና አፉን እንዲሰበሰብ ከማድረጉም በላይ፤ ሌሎች ወገኖቻችንን በተመሳሳይ መንገድ እንዳይዘረፉ ይከላከላል። እንዲህም ስናደርግ ነው በልማት ሽፋን ወገንን ሊዘርፉ የቋመጡ የፖ. ሁሊጋኖችን በጋራ ማስቆም የምንችለው። ይህንን በአደባባይ እየተካሄደ ያለውን ገሃድ እያየን ዝም ካልን? እነዚህ አጭበርባሪዎች፤ በሚቀጥለው ዙር መስሎቻቸውን አሰባስበው፤ ከዲያስፖራ ተደራጅተው መሰናገጥ ልንዋጋ መጥተናል ብለው ሕዝባችን ላይ እንደሚቀልዱ እርግጠኛ ነኝ።

ኢትዮጵያን እግዚአብሔር ከነልጅቸዋ ይጠብቃት !!

ብስራት ኢብሳ (ከሆላንድ)

